

FÖRSÄKRINGSBEDRÄGERIER
I SVERIGE 2021

Arbetet mot försäkringsbedrägerier ger ett tryggare samhälle för alla

Vi är alla utsatta för risker. Det kan handla om risken för att drabbas av en trafikolycka, brand, stöld eller långvarig sjukdom. Utan försäkring skulle sådana händelser kunna innebära ekonomisk katastrof för den enskilde individen. Försäkring innebär att hela kollektivet delar på riskerna. Varje individ betalar en premie i utbyte mot att försäkringsföretaget ersätter den som drabbas om olyckan är framme. På så sätt bidrar försäkring både till individens ekonomiska trygghet och till en effektivare riskhantering i samhället. Varje år reglerar de svenska skadeförsäkringsföretagen mer än 3 miljoner skador och betalar ut 70 miljarder kronor i ersättning till försäkringstagarna.

Försäkringslösningar fungerar dock inte i längden om individer eller kriminella nätverk missbrukar systemet för egen vinning. Av denna anledning genomför försäkringsföretagen utredningar av oklara försäkringsfall för att upptäcka misstänkta försäkringsbedrägerier. Utredningarna syftar till att skydda de ärliga försäkringstagarna som annars skulle drabbas av onödigt höga premier.

I denna rapport har vi sammanställt statistisk information om de utredningar som försäkringsföretagen genomförde under år 2021. Svensk Försäkring och Larmtjänst har publicerat en årsrapport om försäkringsbedrägerier sedan år 2013. Syftet med rapporten är att uppmärksamma problemet med försäkringsbedrägerier och att påverka allmänhetens attityder.

I årets rapport har vi gjort ett par förändringar för att ytterligare fördjupa kunskapen om försäkringsbedrägerier. Bland annat har vi genomfört en ny undersökning av allmänhetens attityder till försäkringsbedrägerier. Glädjande nog visar undersökningen att allt färre personer kan tänka sig att själv göra ett försäkringsbedrägeri.

Under senare år har försäkringsföretagen genomfört årliga branschgemensamma kontrollaktiviteter. Resultatet av dessa aktiviteter brukar presenteras i årsrapporten. På grund av covid-19-pandemin har det inte varit möjligt att genomföra en kontrollaktivitet under år 2021. I stället presenteras en fördjupning om försäkringsföretagens brandutredningar. De årliga kontrollaktiviteterna kommer att återupptas år 2022.

Men det räcker inte att försäkringsföretagen utreder misstänkta bedrägerier och avböjer utbetalning av skadeersättning. Det krävs också att rättsväsendet ingriper mot uppenbara och storskaliga bedrägerier. Av rapporten framgår att det fortfarande finns stora brister i hur polis och rättsväsende hanterar bedrägeribrotten. Alla försäkringstagare tjänar på att vi tillsammans arbetar för att motverka bedrägerier och organiserad brottslighet. Det ger ett tryggare samhälle för alla.

Christina Lindenius, vd Svensk Försäkring

Mats Galvenius, vd Larmtjänst

Försäkringar och försäkringsbedrägerier

Försäkringar spelar en viktig roll i samhället och bygger på principen att risker sprids över en större grupp. På så sätt kan privatpersoner och företag skydda sig från oförutsedda händelser till en rimlig kostnad. Försäkringslösningar fungerar dock inte i längden om enskilda individer eller kriminella nätverk missbrukar systemet för egen vinning.

Försäkringens idé är enkel: Att dela på riskerna. Den som försäkras sig delar sin risk med ett större kollektiv istället för att själv bära hela risken. Genom försäkringar kan enskilda individer och företag skydda sig ekonomiskt från oförutsedda händelser. Varje försäkringstagare betalar en premie som speglar den risk man tillför kollektivet. Ju fler som väljer att försäkra sig desto större blir tryggheten i försäkringskollektivet.

Mörkertal

Varje år hanterar de svenska skadeförsäkringsbolagen mer än 3 miljoner skadeärenden och betalar ut ca 70 miljarder kronor i skadeersättning till sina kunder. En grov uppskattning är att försäkringsbedrägerier utgör minst 5-10 procent av dessa utbetalningar, vilket innebär ca 3,5- 7 miljarder kronor. Kostnaderna för bedrägerier drabbar ytterst de ärliga kunderna genom höjda premier.

Drabbar de ärliga försäkringstagarna

Försäkringsbedrägerier begås både av enskilda individer och kriminella nätverk. Enskilda personer inser kanske inte alltid att försäkringsbedrägeri är ett allvarligt brott medan yrkeskriminella ser

bedrägerierna som en relativt lönsam brottslighet. Bedrägerierna drabbar de ärliga försäkringstagarna och varje år beräknas en vanlig familj* indirekt betala närmare 500 kronor till bedragarna.

Domstolarna tillämpar lägre delen av straffskalan

Risken att åka fast för försäkringsbedrägerier upplevs som låg och praxis är att domstolarna endast tillämpar den lägre delen av straffskalan. Det är relativt sällan bedrägerier leder till annat än villkorlig dom, även när det gäller storskaliga och organiserade bedrägerier.

”Bedrägerierna drabbar de ärliga försäkringstagarna och varje år beräknas en vanlig familj indirekt betala närmare 500 kronor till bedragarna.”

En försäkringstagare anmälde i september 2020 sin båt som stulen och försökte få ut försäkringspengar. Båtens värde uppgick till ca 150 000 kronor. Båten visade sig dock inte ha blivit stulen utan mannen dömdes istället till försök till försäkringsbedrägeri. Försäkringstagaren dömdes till villkorlig dom och dagsböter.

Uppsala tingsrätt 2021

*Skattning baserad på en tvåbarnsfamilj med villa- och bilförsäkring.

Vad är ett försäkringsbedrägeri?

Ett försäkringsbedrägeri uppstår när en försäkringstagare genom sitt agerande får ersättning för en skada som inte inträffat eller medvetet skaffar sig en högre ersättning än vad den försäkrade är berättigad till.

- Att överdriva värdet på det som stulits eller gått sönder är ett vanligt förekommande exempel.
- Att medvetet lämna oriktiga uppgifter vid tecknande av en försäkring är också ett försäkringsbedrägeri.
- Den som inte beskriver sin försäkringshistorik eller sitt beteende på ett korrekt sätt kan få en för låg premie i förhållande till den risk som personen har att råka ut för något.

En försäkringstagare uppgav i sin skadeanmälan att TV:n gått sönder då barnen lekt med den och skickade in en bild till försäkringsbolaget som visade en trasig skärm när TV:n var på. TV:n skulle vara värd 35 000 kr. Försäkringsbolaget kontakade försäkringstagaren om att de ej kommer betala ut några pengar då bilden på TV:n var identisk med ett Youtubeklipp som hade använts för att exempelvis lura människor att deras telefon gått sönder. Försäkringstagaren drog då tillbaka sin skadeanmälan och uppgav att anmälan bara var ett skämt. Försäkringstagaren dömdes till villkorlig dom och dagsböter.

Umeå tingsrätt 2021

Branschens arbete mot försäkringsbedrägerier

Försäkringsbranschen har en skyldighet att värna om de ärliga kunderna genom att bekämpa försäkringsbedrägerier. Detta arbete bedrivs både genom de enskilda försäkringsbolagens utredningsverksamhet och genom branschgemensamma insatser.

Regeringen har varit tydlig med att huvudansvaret för att utreda försäkringsbedrägerier ligger på försäkringsbolagen själva. Av denna anledning har de större försäkringsbolagen byggt upp egna utredningsenheter.

Försäkringsbolagens utredningsenheter

Försäkringsbolagens utredare har i allmänhet en bakgrund som poliser och är vana vid att göra brottsutredningar. Det finns ungefär 140 utredare anställda av skadeförsäkringsbolagen och de genomför ca 10 500 utredningar av oklara försäkringsfall årligen.

Försäkringsbolagen arbetar även med förebyggande åtgärder för att förhindra försäkringsbedrägerier, t.ex. genom information eller genom att utforma villkor och skaderegleringsprocesser så att bedrägerier inte uppmantras.

Branschgemensamma organisationer

Det finns även flera olika branschgemensamma organisationer som bidrar till att motverka försäkringsbedrägerier. Branschorganisationen Svensk

Försäkring arbetar med att påverka myndigheter att prioritera insatser för att motverka bedrägerier och att åstadkomma förändringar i lagstiftning. Svensk Försäkring har också tagit fram riktlinjer för försäkringsbolagens bedrägeriutredningar. Riktlinjerna syftar till att säkerställa god etik och hög kompetens i utredningsverksamheten samt att utredningarna uppfyller högt ställda krav på integritet och dataskydd.

Svensk Försäkrings båda dotterbolag Larmtjänst och Skadeanmälningsregister (GSR AB) spelar också viktiga roller i arbetet för att motverka försäkringsbedrägerier.

Larmtjänst tillhandahåller branschgemensamma tjänster för att stödja försäkringsbolagens utredning av oklara försäkringsfall. Larmtjänst tar emot tips från allmänheten och har en viktig roll i kontakter med polis och andra myndigheter, både nationellt och internationellt. Larmtjänst är exempelvis representerade i styrelsen för IASIU (International Association of Special Investigation Units) som är en internationell organisation för att motverka försäkringsbedrägerier. Larmtjänst deltar

Larmtjänstpodden

För att sprida kunskap om försäkringsrelaterad brottslighet producerar Larmtjänst en podd, Larmtjänstpodden. I podden diskuteras bedrägerier och stölder tillsammans med experter inom försäkringsbranschen och brottsbekämpande myndigheter. Podden finns att lyssna på: www.soundcloud.com/larmtjanstpodden

även i den europeiska branschorganisationen Insurance Europes arbete mot bedrägerier.

GSR tillhandahåller ett branschgemensamt register över försäkringsskador. Det är ett viktigt verktyg för att förhindra felaktiga skadeutbetalningar och för att välja ut vilka skador som försäkringsbolagen ska utreda närmare.

Branschgemensam kontrollverksamhet

Försäkringsbranschen har intensifierat det branschgemensamma arbetet för att motverka försäkringsbedrägerier. Under 2017 genomförde branschen en kontrollaktivitet där man lade särskilda resurser på att granska bilbränder för att undersöka om bedrägerier är en vanlig orsak till anlagda bränder. Under 2018 genomfördes en liknande branschgemensam kontrollaktivitet gällande arrangerade trafikolyckor och under 2019 genomfördes en kontrollaktivitet för att undersöka skadeanmälningar som gäller stulna och borttappade klockor. Aktiviteten syftade till att undersöka om det är vanligt med bedrägerier med klockor. Under 2020 genomfördes återigen en kontrollaktivitet inriktad på utredning av bilbränder. Under 2022 kommer försäkringsbranschen att granska företagsskador.

Trygghetskommissionen

Trygghetskommissionen tillsattes av Svensk Försäkring under 2017 för att på olika sätt belysa utvecklingen av den brottsrelaterade otryggheten och av anmälda vardagsbrott samt lägga framförslag till konkreta åtgärder för att förebygga brott, åstadkomma högre uppklarandegrad och en mer effektiv lagföring. Kommissionen leddes av Fredrik Reinfeldt och publicerade två rapporter. Den andra rapporten publicerades under 2019 och

handlade om bland annat bedrägeribrottslighet. Rapporten föreslår ett flertal åtgärder för att motverka bedrägeribrottslighet bland annat genom närmare samverkan mellan polis och berörda branscher. Svensk Försäkring och Larmtjänst arbetar med att följa upp Trygghetskommissionens olika förslag.

Larmtjänst i sociala medier

Larmtjänst arbetar aktivt i sociala medier för att sprida information om försäkringsrelaterad brottslighet men även för att få in tips från allmänheten om försäkringsbedrägerier och stulet försäkrat gods. Larmtjänst finns på Facebook, Twitter, LinkedIn och Instagram under namnet Larmtjänst och Stöldtipset. Stöldtipset är försäkringsbranschens gemensamma tipsfunktion. Dit går det även att ringa in tips på tipsnumret 020-325 325 som är bemannat dygnet runt.

”Försäkringsbranschen har intensifierat det branschgemensamma arbetet för att motverka försäkringsbedrägerier.”

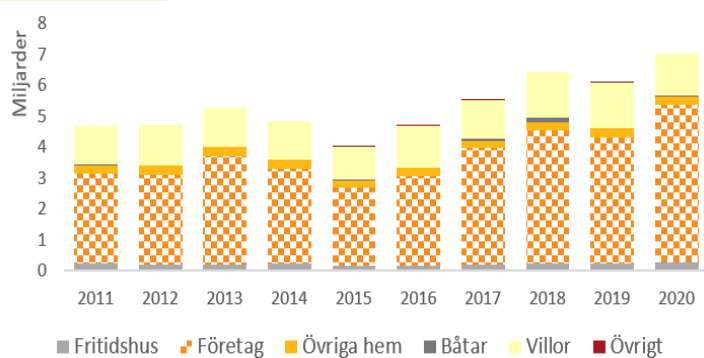
En försäkringstagare avbokade en resa till Thailand för att sedan teckna ett utökat reseskydd i villa-/hemförsäkringen, omfattande ett avbeställningsskydd. När försäkringstagaren tecknade tilläggförsäkringen informerade hen inte om att Thailandssemestern redan hade avbokats. Dagen därpå anmälde försäkringstagaren att resan avbokats på grund av sjukdom utan att informera om att resan avbokats redan innan reseskyddet tecknades. Försäkringstagaren dömdes till skadestånd och villkorlig dom.

Hovrätten för Skåne och Blekinge 2020

Tema bränder

Bränder är komplicerade skador eftersom mycket försvinner i branden. Ibland kvarstår enbart stoft, damm och balkar. Vid tveksamma försäkringsfall kan försäkringsbolagen anlita Larmtjänst för att få experthjälp att utreda orsaken.

Varje år anmäls ca 30 000 skador inom hem-, villa-, fritidshus-, båt, försäkrings- och fastighetsförsäkring som orsakas av brand och åska. Bränder är kostsamma skador och 2020 betalade försäkringsbranschen ut närmare 7 miljarder kronor till hushåll och företag för dessa skador.

Brandtekniska analyser

Sedan 2010 genomför Larmtjänst brandtekniska analyser. På så sätt kan Larmtjänst hjälpa till som en oberoende sakkunnig part vid oklara försäkringsfall. Larmtjänst utreder bränder i byggnader och gör analyser av fordonsbränder.

- Genom att aktivt arbeta med att upptäcka och förebygga försäkringsbedrägerier kan vi skydda försäkringskollektivet eftersom det tyvärr är de ärliga försäkringstagarna som drabbas av högre premier, säger Mats Galvenius vd på Larmtjänst.

Vid en brand i byggnad gör Larmtjänst först en platsundersökning för att undersöka brandplatsen. Var har branden startat? Varför har den uppstått? Hur har den spridit sig? Vid fordonsbränder undersöks även stöld- och inbrottstecken. Branden analyseras och protokoll med information om händelseförlopp, byggnadstekniska förutsättningar, brandskador, tolkning av brandförlopp och beskrivning av genomförd utredning lämnas över till försäkringsbolaget. Försäkringsbolaget fattar sedan beslut om hur skadan ska

ersättas; helt, delvis eller avböjas, d.v.s. att ingen ersättning betalas ut.

Under 2021 genomförde Larmtjänst 22 brandundersökningar som bidragit till att förhindra felaktiga skadeutbetalningar för försäkringsbolagen till ett värde av 25,7 miljoner kronor.

Under 2021 införskaffade Larmtjänst en brandhund som hjälper till vid brandutredningar för att söka efter spår av brandfarliga vätskor.

Satsning på utredning av fastighetsbränder

Under de senaste två åren har ett av Larmtjänsts kundbolag gjort en större satsning på fastighetsbränder och därmed upptäckt att det finns en hel del bedrägerier i dessa skador. Sedan deras satsning startade har andelen upptäckta försäkringsbedrägerier kopplat till fastighetsbränder haft en flerdubbel ökning. Ett ärende kan röra sig om en utbetalning på 4- 5 miljoner kronor.

En försäkringstagare anmäler en brand i sin fastighet. Försäkringsbolaget gör, tillsammans med Larmtjänst, en egen brandplatsundersökning efter att polisen gjort sin undersökning. Vid försäkringsbolagets egen utredning och brandplatsundersökning hittar man intressanta spår som tyder på att försäkringstagaren själv anlagt branden i sin bostad i syfte att felaktigt få ut försäkringsersättning. Eftersom det fanns spridningsrisk till omkringliggande byggnader var brottet Mordbrand också aktuellt. Polisen som tidigare lagt ner sin förundersökning öppnar upp den igen efter försäkringsbolagets utredning. Försäkringstagaren dömdes till två års fängelse.

Gävle tingsrätt 2019

Försäkringsbedrägerier i Sverige

Varje år utreder de svenska försäkringsbolagen drygt 10500 misstänkta bedrägerier och oklara försäkringsfall. Bedrägeriutredningarna leder till att försäkringsbolagen avböjer skadeutbetalningar om mer än en halv miljard kronor årligen.

Varje år betalar de svenska skadeförsäkringsbolagen ut ersättning i mer än 3 miljoner skadeärenden. Bara 4 promille av skadefallen blir föremål för bedrägeriutredning av försäkringsbolagen. Utredningarna leder till att försäkringsbolagen avböjer 0,7 procent av skadeanspråken. Endast en liten andel av bedrägeriförsoeken polisanmäls av försäkringsbolagen.

Statistik om skadeförsäkring 2021

- Ca 70 miljarder kronor i utbetalda skadeersättningar
- Ca 3 miljoner anmälda skador
- 10 588 utredningar
- 505 miljoner kronor i avböjda skadeersättningar

Källa: Svensk Försäkring och Larmtjänst.

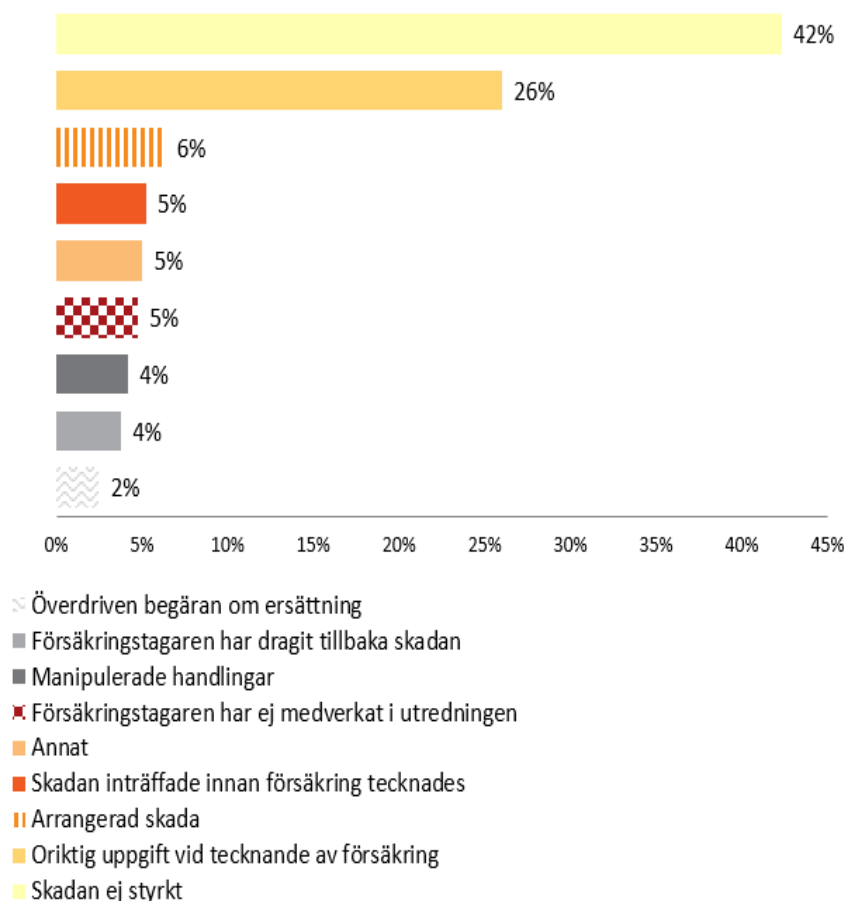
Avböjda skadeersättningar

	2021	2020	2019	2018	2017
Avböjda skador (mkr)	505	517	515	480	491
Varav:					
• Hem- /villa-/ reseskador	209	163	172	159	138
• Motorskador	168	161	153	145	146
• Företagsskador	86	106	87	112	109
• Personskador	26	64	91	57	74
• Övriga skador	17	23	13	7	25
Antal utredningar	10588	8198	7588	7462	6966

Källa: Larmtjänst. Baserat på statistik inrapporterad av följande skadeförsäkringsbolag: Afa Försäkring, Dina, Folksam, Gjensidige, ICA Försäkringar, If Skadeförsäkring, Länsförsäkringar, Moderna Försäkringar, Svedea och Trygg Hansa.

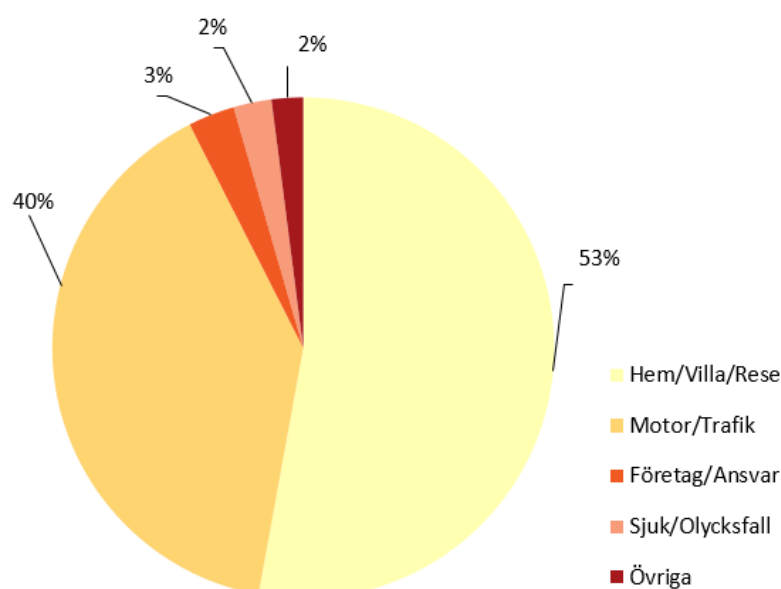
Den vanligaste orsaken till att försäkringsbolaget avböjer utbetalning av skadeersättning är att försäkringsfallet inte har inträffat eller inte kan styrkas. 42 procent av de misstänkta bedrägerifallen avböjdes under 2021 på denna grund. Den andra och tredje vanligaste orsaken är att man lämnat oriktiga uppgifter (26 %) och att skadan är arrangerad (6 %). Överdriven begäran om ersättning, s.k. påplussning, motsvarade endast 2 procent av de misstänkta bedrägerierna. I själva verket är försök till påplussning betydligt vanligare men ofta kontrolleras och hanteras oriktiga uppgifter redan tidigt i skaderegleringsprocessen. Dessa ärenden är därför underskattade i denna statistik.

Orsak till avböjande

Det är framför allt inom försäkringskategorierna hem/villa/rese (53 %) och motorfordon (40 %) som försäkringsbolagen avslöjar försök till försäkringsbedrägerier. Företags-/ansvarsförsäkring och sjuk- och olycksfallsförsäkring står för ett litet antal avslöjade bedrägeriförsök men beloppen är ofta stora. Kategorin Övrigt omfattar bland annat djur- och båtförsäkringar.

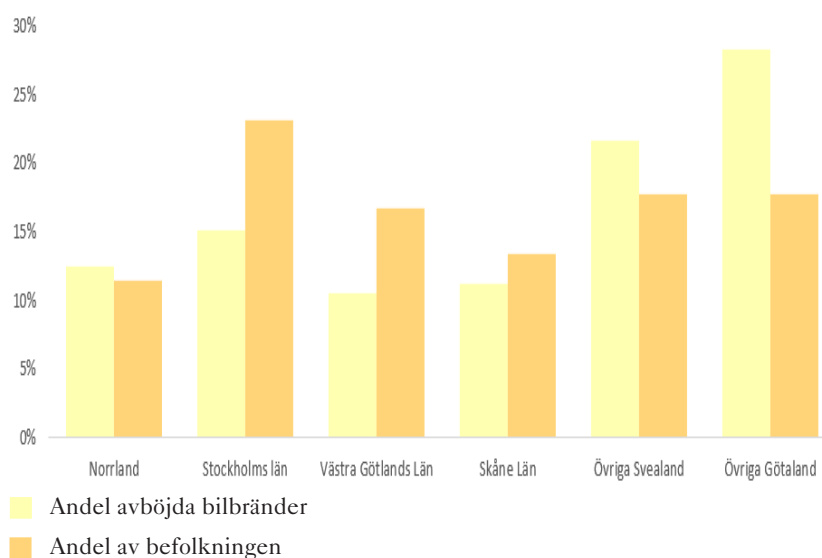
Andel misstänkta försäkringsbedrägerier: kategorier av försäkringar

Statistiken på sida 8–12 bygger på bakgrundsvariabler för 3704 försäkringsfall där försäkringsbolaget beslutat att avböja anspråk på skadeersättning efter en bedrägeriutredning. Statistiken är inrapporterad till Larmtjänst under 2021 av följande skadeförsäkringsbolag: Dina, Folksam, Gjensidige, ICA Försäkring, If Skadeförsäkring, Länsförsäkringar, Moderna Försäkringar, Svedea och Trygg Hansa.

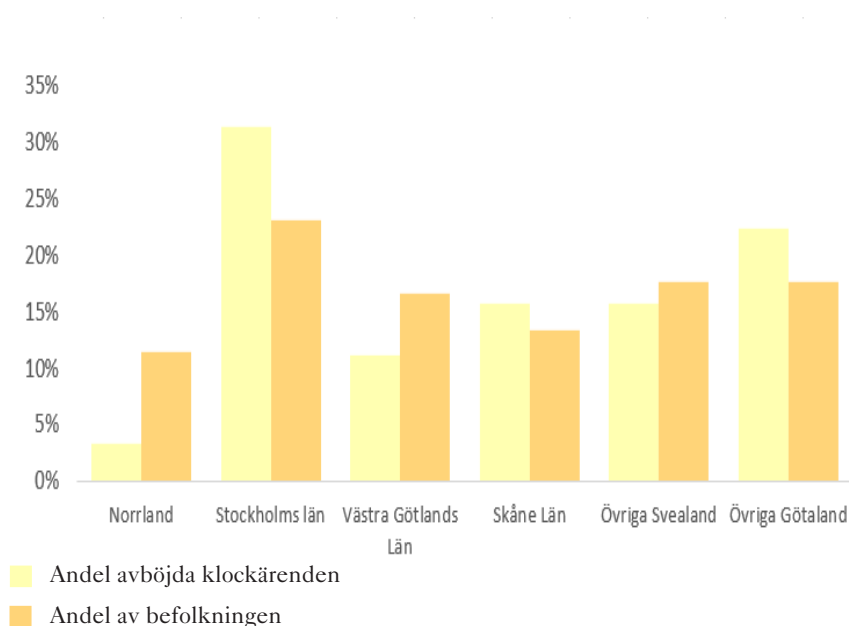
Under 2021 har försäkringsbranschen tagit beslut om att inte betala ut ersättning vid 152 bilbrandsärenden av totalt 3704 avböjda skador. De vanligaste orsakerna till att skadeersättning inte har betalats ut är: Oriktiga uppgifter (39%), Arrangerad skada (26 %) och Skadan ej styrkt (22 %).

Bilbränder: geografi

Under 2021 har försäkringsbranschen tagit beslut om att inte betala ut ersättning vid 89 klockärenden av totalt 3704 avböjda skador. De avböjda klockärendena motsvarar ett värde av 6,9 miljoner kronor. De vanligaste orsakerna till att skadeersättning inte har betalats ut är: Skadan ej styrkt (53%) och Oriktiga uppgifter (19 %).

Klockor: geografi

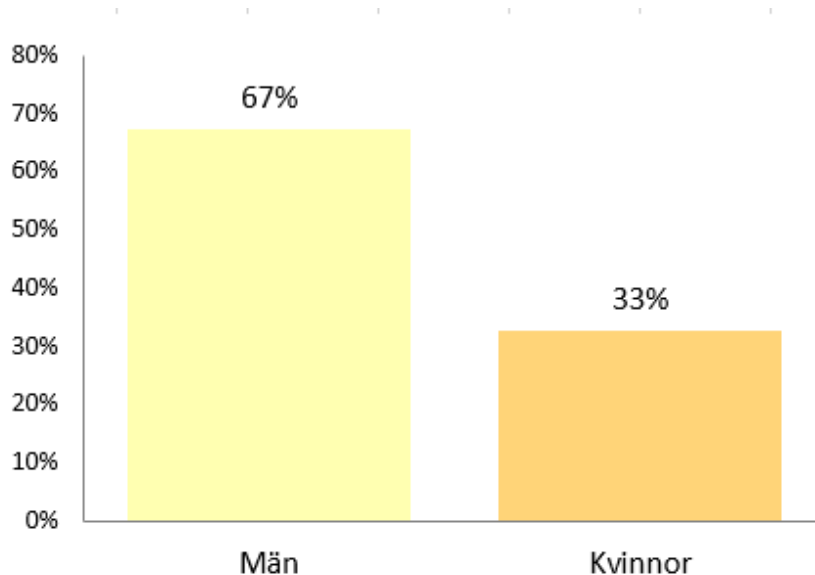
På sida 10 och 11 slås vissa län ihop i Norrland, Övriga Svealand och Övriga Götaland. Följande län ingår:
 Norrland: Västernorrlands län, Norrbottens län, Jämtlands län, Västerbottens län, Gävleborgs län.
 Övriga Svealand: Dalarnas län, Södermanlands län, Uppsala län, Västmanlands län, Örebro län, Värmlands län.
 Övriga Götaland: Hallands län, Blekinge län, Kronobergs län, Kalmar, Jönköpings län, Östergötlands län, Gotlands län.

Vem begår försäkringsbedrägerier?

En analys av bakgrundsvariabler för avslöjade försäkringsbedrägerier visar att det finns betydande skillnader beroende på kön, ålder och geografi när det gäller benägenheten att begå försäkringsbedrägerier.

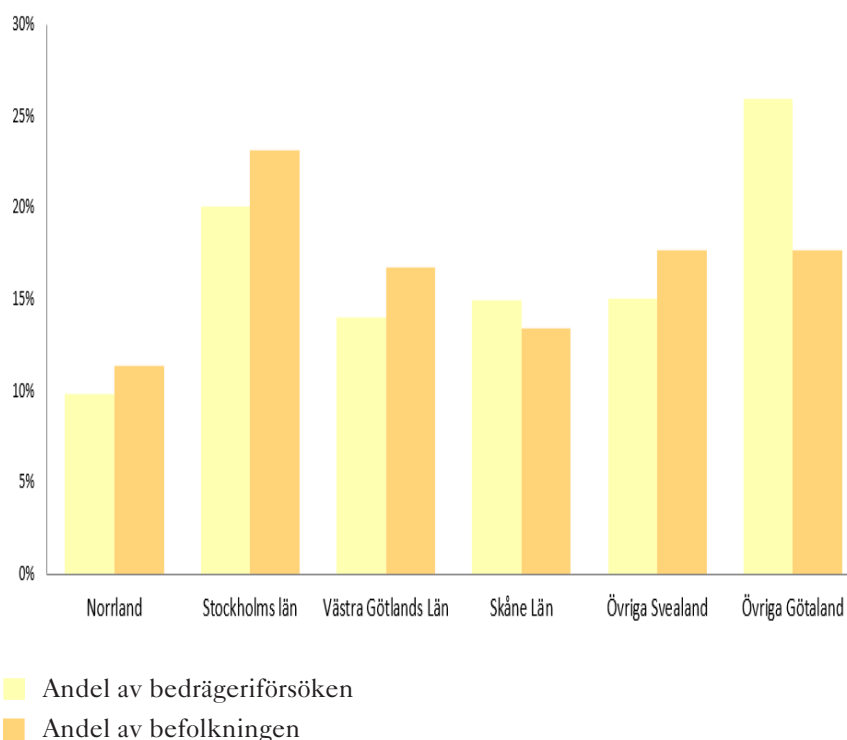
En analys av bakgrundsvariabler vid misstänkta försäkringsbedrägerier visar att män (67%) är tydligt överrepresenterade jämfört med kvinnor (33%) även om man tar hänsyn till att det finns fler män än kvinnor bland försäkringstagarna för vissa försäkringskategorier, t.ex. för motorfordonsförsäkringar.

Vem begår försäkringsbedrägerier: kön

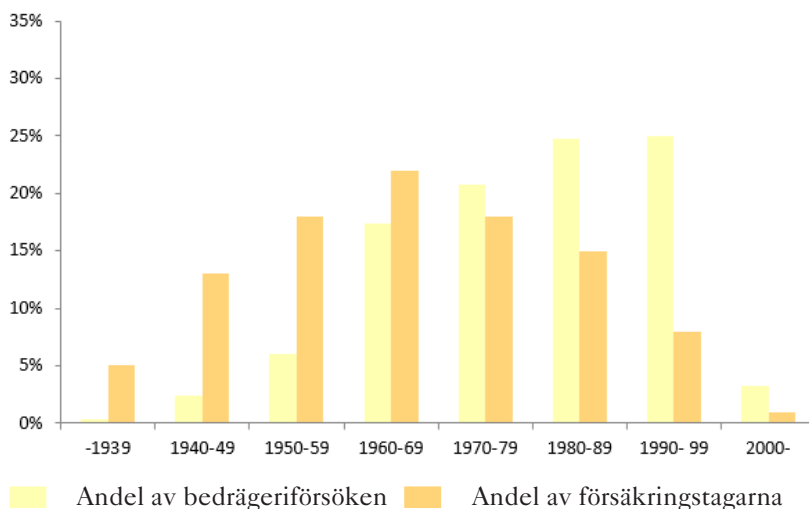
En analys av den geografiska fördelningen av avslöjade bedrägeriförsök visar att försäkringsbolagen i Stockholms län, Skåne län och Götaland utanför storstadslänet är något överrepresenterade i förhållande till befolkningsandelen medan andelen avslöjade bedrägeriförsök i framför allt Norrland är betydligt lägre än befolkningsandelen. Skillnaderna kan i viss mån spegla vilka resurser försäkringsbolagen lägger på att utreda försäkringsbedrägerier i olika delar av landet.

Var begås försäkringsbedrägerier: geografi

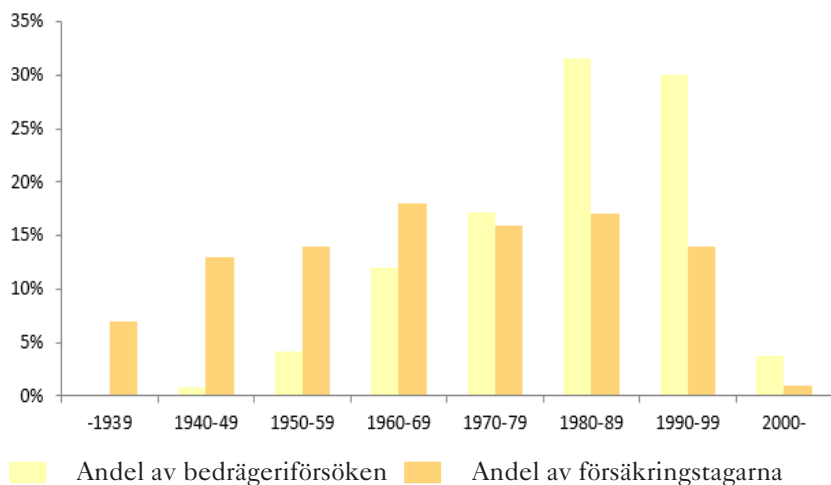

Yngre försäkringstagare är över-representerade i de fall av misstänkta försäkringsbedrägerier som avslöjas av försäkringsbolagen. Försäkringstagare födda på 1990-talet är involverade i misstänkta bedrägerier, närmare 5 gånger så ofta som försäkringstagare födda på 1950-talet, trots att 90-talisterna har färre försäkringar än 50-talisterna.

Vem begår försäkringsbedrägerier: födelseår fördelat på motorförsäkring

Vem begår försäkringsbedrägerier: födelseår fördelat på hem-/villa-/reseförsäkring

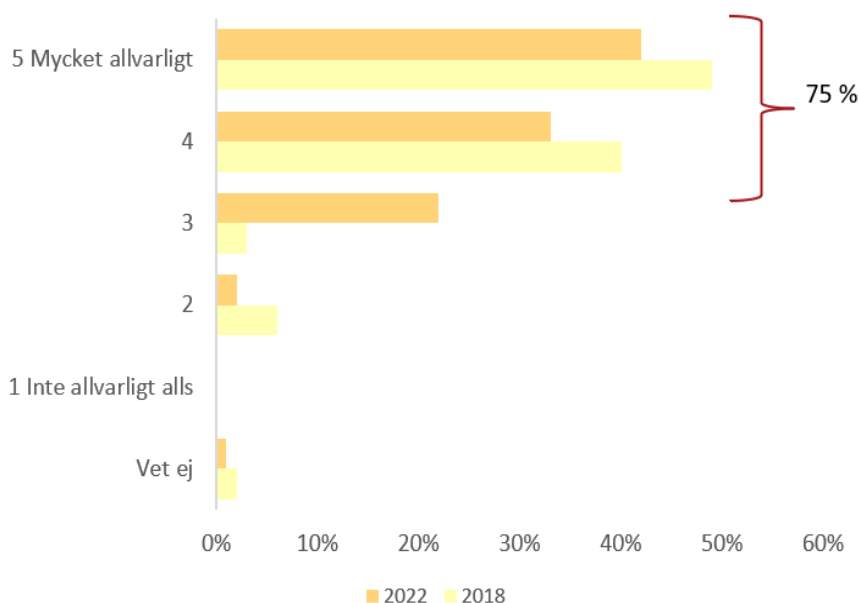

Allmänhetens attityder till försäkringsbedrägerier

Tre av fyra anser att försäkringsbedrägeri är ett allvarligt brott och två av fem kan tänka sig att anmäla en person som begått försäkringsbedrägeri. Fyra av fem anser att det är viktigt/mycket viktigt att försäkringsbolag jobbar för att upptäcka och förhindra försäkringsbedrägerier.

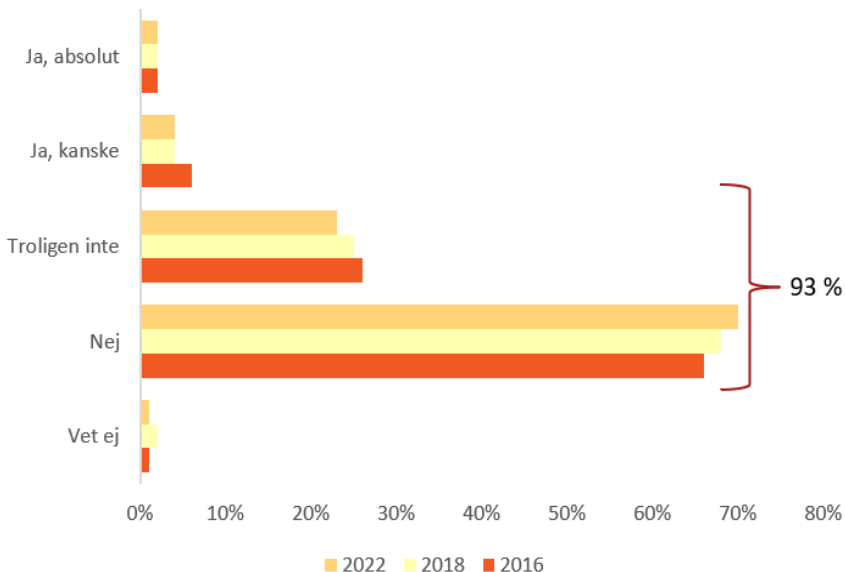
75 procent anser att försäkringsbedrägeri är ett allvarligt brott. Åldersgruppen 50–64 år (88%) och 65–79 år (95%) anser i högre grad att försäkringsbedrägeri är ett allvarligt brott.

Hur allvarligt eller inte allvarligt brott anser du att försäkringsbedrägeri är?

Drygt 1 av 20 skulle kunna tänka sig att medvetet överdriva värdet på det man försäkrat för att få ut mer pengar från försäkringsbolaget i samband med en skada. Kvinnor och personer i åldersgruppen 50–79 år svarade i högre grad nej.

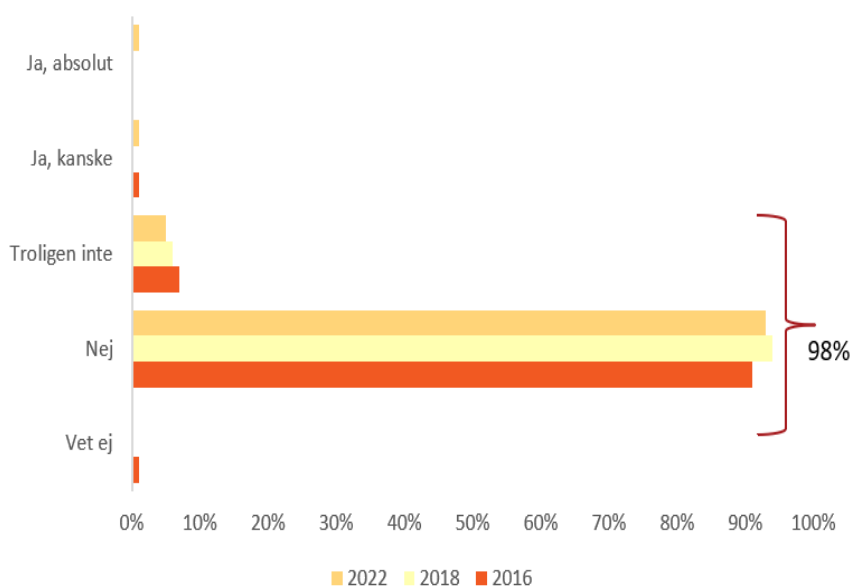
Skulle du kunna tänka dig att medvetet öka värdet på det du försäkrat och/eller lägga till påhittade föremål för att få ut mer pengar från ditt försäkringsbolag?

Statistiken på sida 13- 15 bygger på en attitydundersökning utförd av Novus under perioden 20-26 januari 2022. Undersökningen är genomförd på ett riksrepresentativt urval av personer i åldersgruppen 18–79 år. Totalt genomfördes 1010 intervjuer. På grund av att man under 2022 ändrade lite i frågor och skalor så har vi skillnader på mittenalternativet i svaren från tidigare år.

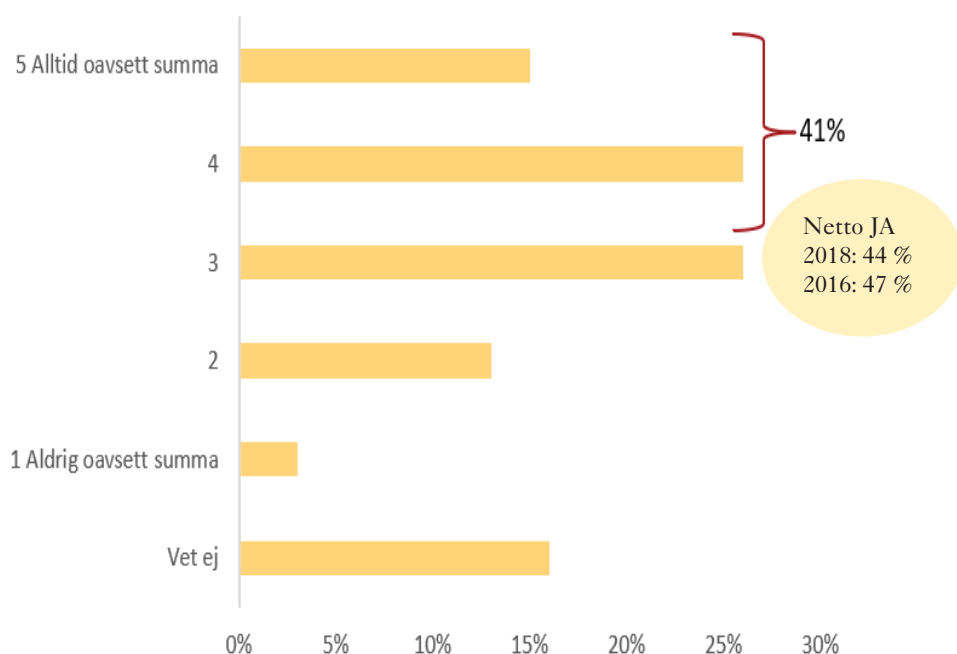
De allra flesta kan inte tänka sig att medvetet anmäla en skada som aldrig inträffat. 97 procent av dessa tror att risken för att åka fast för ett försäkringsbedrägeri är stor (97%). Endast 2 procent skulle kunna tänka sig att anmäla en skada som aldrig inträffat.

Skulle du kunna tänka dig att medvetet anmäla en skada som aldrig inträffat för att få ut ersättning från ditt försäkringsbolag?

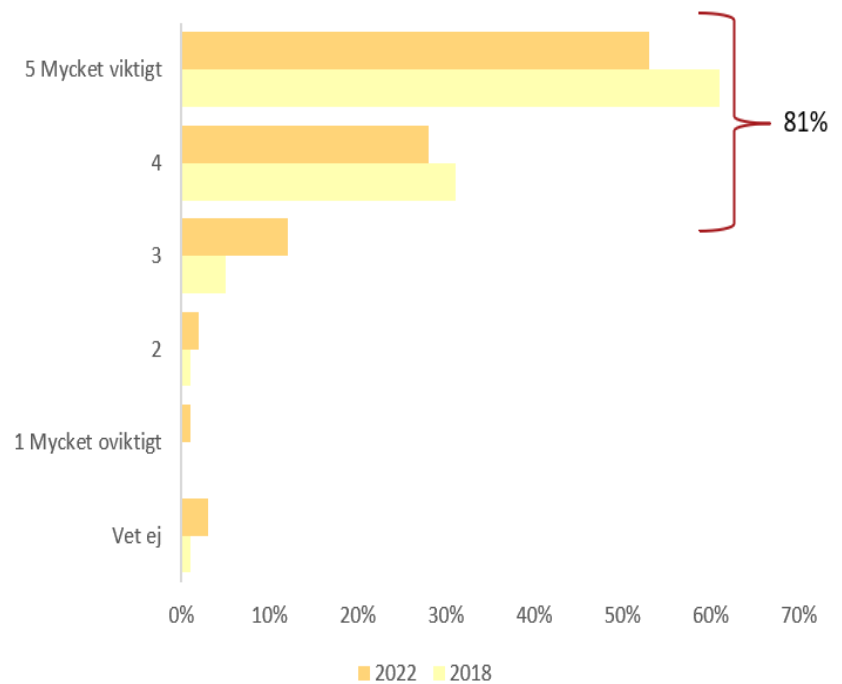
41 procent skulle kunna tänka sig att anmäla en person som begått ett försäkringsbedrägeri. Åldersgruppen 50-64 år svarar i högre grad ja (53%). 17 procent skulle inte kunna tänka sig att polisanmäla en person som begått försäkringsbedrägeri. Åldersgruppen 18-29 år svarade i större utsträckning nej (27%).

Hur troligt är det att du skulle polisanmäla en person som du vet har begått ett försäkringsbedrägeri om du kan vara helt anonym?

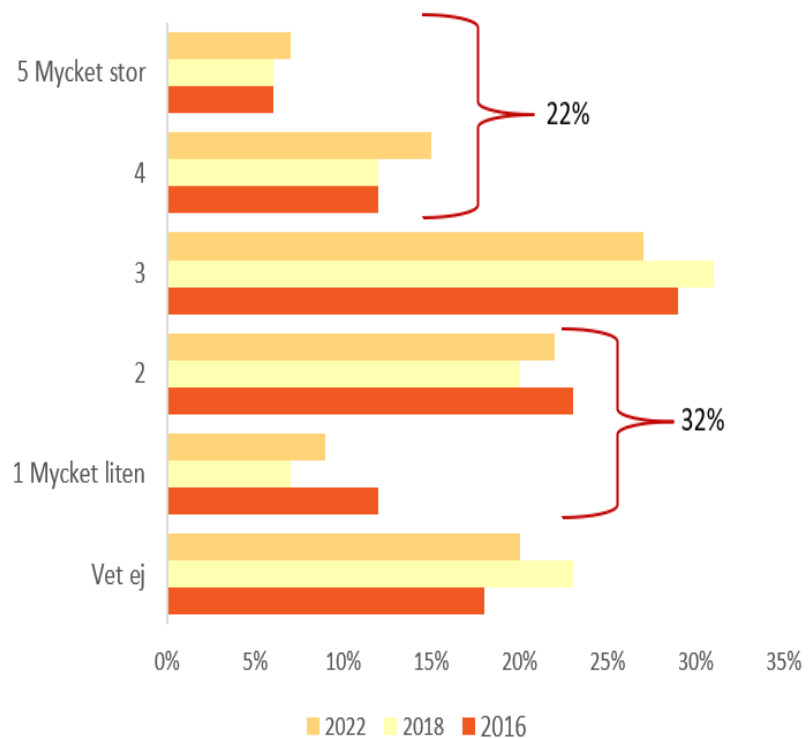
4 av 5 anser att det är viktigt att försäkringsbolagen jobbar med utredningar. Åldersgruppen 50–64 år (90%) och 65–79 år (96%) anser i högre grad att det är viktigt att försäkringsbolagen jobbar med utredningar för att upptäcka och förhindra försäkringsbedrägerier.

Hur viktigt eller oviktigt anser du att det är att försäkringsbolagen jobbar med utredningar för att upptäcka och förhindra försäkringsbedrägerier?

22 procent tror att det är en stor risk att åka fast om man begår ett försäkringsbedrägeri. 32 procent tror att risken är liten. Kvinnor tror i högre grad att det finns en stor risk att åka fast (24%). Män anger oftare att de tror det är en mindre risk att åka fast (36%).

Hur stor eller liten tror du risken är för att åka fast om du begår ett försäkringsbedrägeri?

Polisanmälningar, åtal och domar

Försäkringsbedrägerier är ett brott med ett högt mörkertal. Under 2021 polis-anmälades 597 försäkringsbedrägerier, varav 562 polisanmälningar gjordes av försäkringsbolagen. Men det är långt ifrån alla bedrägerier som anmäls. Av de polisanmälningar som har gjorts de senaste fem åren är det endast omkring 16 procent som har lett till åtal. Eftersom så få fall leder till åtal händer det att försäkringsbolagen inte polisanmäler misstänkta fall utan istället hanterar dem endast civilrättsligt.

Under de senaste 10 åren har bedrägeribrotten ökat markant i Sverige. Bedrägeribrottens utveckling över tid beror bland annat på en ökad internetanvändning i samhället. Den tekniska utvecklingen bidrar till att nya metoder och möjligheter att begå bedrägeribrott utvecklas. Trots detta är försäkringsbedrägerier fortfarande lågprioriterat inom rättsväsendet.

Försäkringsbolagens utredningsenheter består i huvudsak av utredningsinspektörer med polisiär bakgrund. Utredningsverksamheten bedrivs enligt högt ställda etiska och kvalitetsmässiga krav i enlighet med en branschgemensam riktlinje för utredning av oklara försäkringsfall.

Utredningar av misstänkta bedrägerier

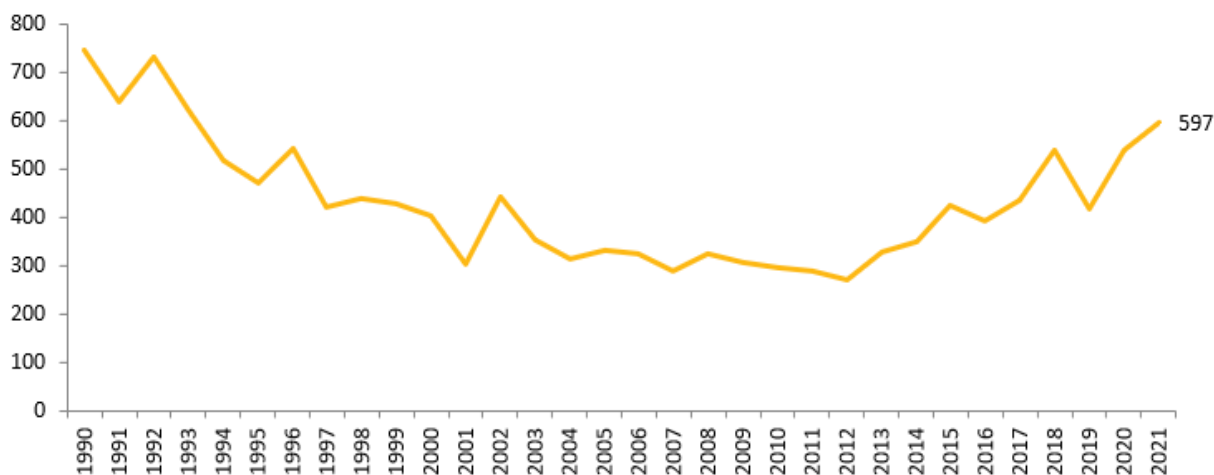
Varje år genomför de svenska skadeförsäkringsbolagen mer än 10 500 utredningar, vilket motsvarar cirka 0,4 procent av antalet anmälda för-

säkringsskador. En utredning kan till exempel bli aktuell när det finns oklarheter i de underlag eller den information som försäkringstagaren lämnar till försäkringsbolaget. Nästan alla polisanmälningar av försäkringsbedrägerier görs av försäkringsbolagen.

En försäkringstagare uppgav i sin skadeanmälan att hen blivit bestulen på smycken och guldföremål värda drygt 300 000 kronor vid ett inbrott. Försäkringstagaren lämnade in kvitton på smyckena som jämfördes med kvittorullar för den butik där inköpet skulle ha skett och då visade det sig att de inte stämde överens. Försäkringstagaren ombads även lämna in foton på smyckena som efter analys visade sig vara tagna 6 månader efter inbrottet. Försäkringstagaren dömdes till villkorlig dom.

Malmö tingsrätt 2019

Polisanmällda försäkringsbedrägerier

Källa: Brottsförebyggande rådet (Brå).

Det händer även att polisen anmäler försäkringsbedrägerier som upptäckts i samband med andra brottsutredningar.

Polisanmälda försäkringsbedrägerier

Statistiken visar att antalet polisanmälda försäkringsbedrägerier sjönk trendmässigt från tidigt 1990-tal fram till år 2013. Därefter har det skett en viss ökning av antalet polisanmälda försäkringsbedrägerier igen. Under de senaste åren har det dock skett en liten ökning av antalet polisanmälda försäkringsbedrägerier. En anledning till att endast en liten andel av de misstänkta försäkringsbedrägerierna polisanmäls kan vara att polis och åklagare lägger allt mindre resurser på att utreda denna typ av brottslighet.

Under 2021 polisanmäldes totalt 597 försäkringsbedrägerier vilket är en liten ökning jämfört med 2020 då det polisanmäldes 540 försäkringsbedrägerier.

Få fall leder till åtal

De senaste fem åren har endast 16 procent av polisanmälningarna om försäkringsbedrägeri lett till åtal trots att försäkringsbolagen bara polisanmäler ärenden som är väl styrkta efter grundlig utredning och där det alltid finns en identifierad misstänkt gärningsman. Eftersom så få fall leder till åtal händer det att försäkringsbolagen inte polisanmäler misstänkta fall utan istället väljer att hantera dem endast civilrättsligt. Dessutom är de utdömda straffen i allmänhet låga. Att göra en polisanmälan upplevs av många försäkringsbolag som menings-

löst och kostsamt.

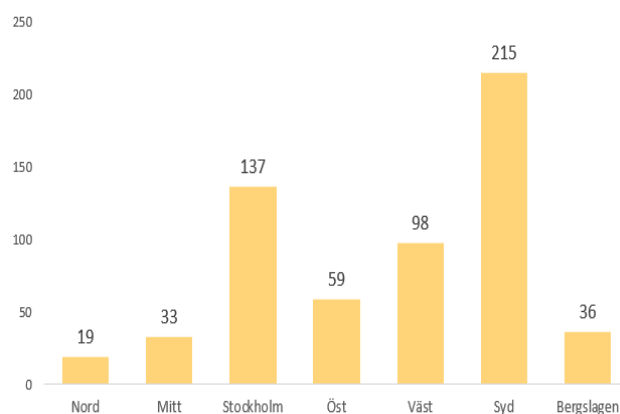
Av de polisanmälda försäkringsbedrägerierna som har gjorts till polismyndigheten under de senaste fem åren har 74 procent gått till utredning. Av polisanmälningarna ledde 16 procent till åtal, varav 9 procent till lagföringsbeslut (fällande dom) och 2 procent till strafföreläggande.

Regionala skillnader

Under 2015 genomförde Brottsförebyggande rådet (Brå) en studie för att undersöka varför så få polisanmälningar leder till åtal. I studien konstaterar man att det finns geografiska skillnader på antalet ärenden där åklagare väljer att väcka åtal.

Det finns även regionala skillnader på antalet polisanmälningar om försäkringsbedrägerier per region. Av de 597 inkomna polisanmälningarna under 2021 gjordes flest i storstadsregionerna. Allra flest anmälningar gjordes i polisregion Syd.

Antalet polisanmälningar fördelat på region 2021

Källa: Brottsförebyggande rådet (Brå).

Polisanmälningar, åtalade och fällda för försäkringsbedrägeri

	2020	2019	2018	2017	2016
Polisanmälningar	540	417	541	436	392
Utredda brott	369	166	490	361	344
Åtal väcks	79	14	163	51	64
Personer med lagföringsbeslut	36	1	65	54	56
Strafföreläggande utfärdats	4	2	41	3	4
Åtalsunderlåtelse meddelats	0	0	1	0	1

Källa: Brottsförebyggande rådet (Brå).

Box 24043, 104 50 Stockholm Karlavägen 108 Tel 08-522 785 00
www.svenskforsakring.se www.larmtjanst.se

